

Juni 2025 – Jaargang 2, nummer 6

Wij Zêeuwen

E-magazine van Senioren Regio Zeeland,
onderdeel van Senioren Brabant-Zeeland.

P.4

In mei legt Senioren Zeeland
het langverwachte ei

P.8
Schoonheid biedt
vertroosting

P.12
'k was stapel op jouw lange lijf
Dat mag je nu best weten
Ik vond jou echt een reuzewijf
Gewoon om op te vreten.

P.27
We zijn trots op hun!

Info

‘Wij Zêëuwen’
is een uitgave van
Senioren-Zeeland

Blijf ons ondertussen ook volgen op:

 facebook.com/kbo.zeeland.3

en

Voor al het andere nieuws vanuit
Senioren-Zeeland kijkt u op
onze website
<https://senioren-zeeland.nl>

Redactie Wij Zêëuwen:

Jan van den Boom
Lillianne van der Ha
Rob Rijkschroeff

E-mailadres redactie:
wijzeeuwen@kbozeeland.nl

Art Direction

Jan van den Boom

Het toesturen aan ‘Wij Zêëuwen’
van foto’s en teksten impliceert
toestemming tot publicatie.
Toegestuurde teksten worden niet
automatisch geplaatst.

Indien u als afdeling iets te melden
hebt voor ‘Wij Zêëuwen’
of de digitale ‘Wij Zêëuwen’ niet
meer wenst te ontvangen, dan
kunt u dit melden via e-mail:
wijzeeuwen@zeelandnet.nl

Kijk voor het laatste nieuws
op de websites van
www.senioren-zeeland.nl of
www.seniorenbrabantzeeland.nl

Voorwoord

Beste lezers,

‘Wat is schoonheid?’ Onder dit motto wil de redactie het juninummer inleiden en inleiden.

Citaten van filosofen, kunstenaars en andere persoonlijkheden vertellen ons over hun kijk op schoonheid.

Wat dacht u van de schoonheid van witte rook? We beleefden het mee: het verbranden van de stembriefjes, de witte rook die dan opstijgt uit de schoorsteen van de Sixtijnse kapel. ‘Habemus papam.’ Ton Roumen schrijft erover in zijn column.

Zo kreeg het interview met Theo Jordans, kunstenaar te Groede, de veelzeggende titel: schoonheid biedt vertroosting. In dat interview word je meegesleept door zijn poëtische woordkeuze en natuurlijk vooral door zijn prachtige kunstwerken, die de schoonheid van de natuur weergeven, niets meer en niets minder.

Wat ons -zoals iedere maand- als vanzelf brengt bij de natuurrubriek van Chiel Jacobusse. Wij feliciteren hem, net als Jan van den Boom, met de Ridderorde die zij eind april kregen opgespeld voor al het schoons dat zij in al die jaren met velen gedeeld hebben.

Senioren Heinkenszand deelt de schoonheid van de Zak van Zuid-Beveland met ons en eigenlijk nog belangrijker: de schoonheid van het met elkaar op pad gaan.

Schoonheid in al haar aspecten maakt het leven meer dan de moeite waard!

Veel leesplezier.

Inhoud

6

8

18

24

32

- 2 Info
- Voorwoord
- 3 Inhoud
- Activiteit Senioren Regio Zeeland**
- 4 In mei legt Senioren Regio Zeeland het langverwachte ei
- 5 Openingswoorden Ontbindingsvergadering
- 6 Hoogtepunten uit de Ontbindingsvergadering
- Algemeen**
- 7 Wat is schoonheid?
- Rubriek 'Kunst in Zeeland'**
- 8 Schoonheid biedt vertroosting
- Activiteit afdeling**
- 11 De jongens en de meisjes van de HBS samen op de fiets
- 12 Uitje voor Heinkenszandse Ouderen: Asperges, Wijn en Bezoek aan het Begijnhof
- Rubriek 'Natuur in Zeeland'**
- 14 Op safari in Oranjezon
- Column Ton Roumen**
- 17 Je hart laten spreken
- Activiteit afdeling**
- 18 Wat wil een reislustige senior nog meer?
- Activiteit Senioren Regio Zeeland**
- 20 Portret van een Ridder
- Activiteit afdeling**
- 22 Senioren Vogelwaarde naar de tuinen van Adegem en het Oorlogsmuseum
- Beeld in beeld 9**
- 24 Maria Magdalena, Goes
- Activiteit afdeling**
- 27 We zijn trots op hun!
- Algemeen**
- 28 Senioren eropuit: Museumbezoek
- Activiteit afdeling**
- 29 Samen chinezen, meer moet dat niet zijn
- 30 Dagtocht naar Zeeuws-Vlaanderen
- Hersenspinsels**
- 32 Hagelkanonnen

Juni 2025

In mei legt **Senioren Zeeland** het langverwachte ei

Op 13 mei jl. vond in Sluiskil de officiële ontbindingsvergadering van KBO-Zeeland plaats. Al enige tijd zijn we kring 5 van KBO Brabant-Zeeland en ontvangen we het maandblad ONS i.p.v. het KBO-Magazine. Een dankjewel namens alle leden aan het bestuur voor de zorgvuldige begeleiding van het overgangsproces is hier zeker op zijn plaats, evenals een korte terugblik op KBO-Zeeland.

De oprichting van KBO-Zeeland

Op 17 oktober 1994 is KBO-Zeeland opgericht. In de NieuwsFlitZ van maart 2019 publiceerde toenmalig voorzitter Wim Jansen een verslag van een gesprek met mevrouw Henriette Remijn-De Badts over de ontstaansgeschiedenis van KBO Zeeland.

Na de oorlog (WO II) vond de wederopbouw van Nederland weer in de bekende zuilen van vóór de oorlog plaats. Denk bijvoorbeeld aan katholieke organisaties zoals de KVP, de KRO, katholiek onderwijs, de KAB, enz. Zo organiseerden de katholieke ouderen zich in lokale ouderenbonden, aanvankelijk aangesloten bij de KAB. De Katholieke Arbeiders Beweging stond immers voor belangenbehartiging voor heel het gezin. Landelijke bundeling van de ouderenbonden in de Unie KBO vond plaats via de bisdommen.

Aanvankelijk ressorteerde een groot deel van Zeeland onder het bisdom Breda. De Zeeuwse KBO-afdelingen maakten toen deel uit van KBO Brabant, wat betreft het deel dat tot bisdom Breda behoort.

In 1992 werd Henriette benaderd met het verzoek om namens de Zeeuwse KBO-afdelingen vicevoorzitter te worden van KBO Brabant. Frans de Jong was indertijd voorzitter van KBO Brabant. De Zeeuwse KBO-afdelingen betaalden contributie aan KBO Brabant. Hiermee werd ook de salariëring van de beleidsfunctionaris betaald die voor de KBO-afdelingen in Zeeland werkzaam was. Geleidelijk groeide de wens bij de Zeeuwse afdelingen om in eigen beheer over de beleidsfunctionaris te kunnen beschikken. Bovendien wilde het provinciebestuur van Zeeland geen subsidie (meer) verstrekken voor de financiering van medewerkers die in dienst waren van organisaties van buiten de provincie.

En zo ontstond het besluit om als Zeeuwse afdelingen zelfstandig verder te gaan. Dit proces heeft zich in goed overleg met KBO-Brabant voltrokken. Henriette werd de eerste voorzitter van het KBO-bestuur in Zeeland, waarbij toen alle 28 afdelingen zich hebben aangesloten met in totaal ongeveer 6000 leden. Later zijn nieuwe afdelingen opgericht in Oostburg, Terneuzen, Vlissingen, Middelburg/Veere, Schouwen-Duiveland en Aardenburg/Eede/Sluis.

Na drie bestuurstermijnen trad Henriette af als voorzitter en werd zij onderscheiden met het erelidmaatschap van KBO Zeeland. De heer Piet Hamelinck volgde haar op en heeft eveneens negen jaar leidinggegeven aan de Zeeuwse KBO-organisatie. De heer Gerard Janssen volgde op zijn beurt Piet op en heeft zich na de eerste bestuurstermijn van drie jaar niet herkiesbaar gesteld.

Gerard Jansen werd op zijn beurt -na een half jaar interim voorzitterschap van Wim Vinke- opgevolgd door Wim Jansen. Wim trad in 2023 af.

Vicevoorzitster Lilianne van der Ha nam toen het stokje over.

Per 1 januari 2024 is zij toegetreden tot het bestuur van het Senioren Netwerk Brabant-Zeeland als regiovoorzitster van de Regio Zeeland van betreffend netwerk.

Het aantal afdelingen is ondertussen van 32 tot 25 gedaald en het aantal leden van 6500 tot ongeveer 4900. De samenwerking met PCOB is inmiddels ter ziele en de Unie KBO is eveneens opgeheven.

Bronnen: Mevrouw H. Remijn-De Badts, Jubileumboek KBO Zeeland 12,5 jaar Wim Jansen, Theo Snel

Openingswoorden

Ontbindingsvergadering

De voorzitter van Senioren Brabant-Zeeland, regio Zeeland, Lilianne van der Ha-Vlierberghe sprak bij de opening van de vergadering op 13 mei de volgende woorden:

Lieve mensen,

Allen van harte welkom. Ik wil een paar aanwezigen met naam noemen, onze ereleden: mevr. Remijn en dhr. Piet Boonman. De voorzitter van Senioren Brabant-Zeeland Leo Bisschops, directeur senioren Brabant Zeeland Wilma Schrover.

Zomaar een gedachtegang.

Toen ik jong was en iemand zei tegen me: dat kun jij niet begrijpen, daar ben je veel te jong voor, dacht ik: hoezo, ik heb toch hersens?

Nu zeggen mensen tegen me: dat kun jij niet, daar ben je te oud voor. Maar ook dat wil ik zelf bepalen, en met mij meer dan vier miljoen Nederlanders. Maar wie komt voor ons op?

Weinig of geen vertegenwoordigers in onze democratie. Kijk maar, diegene die het voor het zeggen hebben, zijn meestal tussen de 30 en de 60.

Soms is er zelfs leeftijdsdiscriminatie, denk aan bevolkingsonderzoek, dat maar tot 75 jaar gaat. Autoverhuurmaatschappijen die een maximumleeftijd van 70 jaar aanhouden. Zo zullen er nog meer voorbeelden zijn.

Is het begrijpelijk dat men negatief tegen ouderen aankijkt? Heel dikwijls staat er een rollator, wandelstok of rolstoel afgebeeld bij ouderen. Niks mis mee, maar 80% woont nog zelfstandig en is ook nog zeer fit. Wat niet wil zeggen dat een extra bankje geen kwaad kan.

Een democratie gaat over gelijke vertegenwoordiging. Hoog tijd dus dat ouderen echt een stem krijgen die gehoord wordt, op wat voor manier ook. Geen ouderen politieke partij, dat heeft ook niet gewerkt, ook geen quotum zoals ooit een vrouwenquotum werd ingesteld. Al heeft dat uiteindelijk wel gewerkt, meer vrouwen in besturen, raden van toezicht en op functies in het bedrijfsleven.

Wij ouderen willen geestelijk en lichamelijk goed in ons vel zitten, dat we kunnen meedraaien in de maatschappij. Het gaat om kwaliteit, niet om kwantiteit. Dat we 's avonds in ons bed bedenken wat we leuk vonden die dag.

Via Senioren Brabant-Zeeland moeten we onze krachten bundelen en zo onze stem laten horen naar beleidsmakers.

Vandaag zijn we hier bijeen op de ontbindingsvergadering van KBO-Zeeland. Op de uitnodiging staat opheffing, maar dat kan vandaag nog niet.

Ik wens ons allen een goede vergadering.

*Lilianne van der Ha-Vlierberghe,
Voorzitter Regio Senioren Zeeland*

Hoofdpunten uit de Ontbindingsvergadering

Op dinsdag 13 mei kwam een grote delegatie bestuursleden van afdelingen naar de Algemene Vergadering KBO-Zeeland in Sluiskil.

Uit het verslag van de secretaris George de Vijlder lichten we een aantal punten uit.

Wist u bijvoorbeeld dat vrijwilligers voor wat betreft de verzekering vallen onder de verzekering die gemeenten hebben voor vrijwilligers?

Dat de website van KBO-Zeeland al een tijdje uit de 'lucht' is en is opgevolgd door de website Senioren Regio Zeeland, waar u, als vanouds, alle informatie kunt vinden.

Hoofdpunt van de vergadering: Ontbinding (opheffing KBO-Zeeland) conform de statuten art. 30 en 31. Conform art. 30 en 31 kan een besluit over dit punt slechts genomen worden indien 2/3 van de stemgerechtigde leden aanwezig is.

De stemmen worden geteld.

Ook Henriette Remijn-De Badts spreekt de vergadering toe.

In de vergadering van 14 november 2023 is de AV unaniem akkoord gegaan met het opgaan van KBO-Zeeland in KBO-Brabant. Per 4 juli 2024 is dit definitief geworden en is de vereniging omgedoopt tot Senioren Netwerk Brabant-Zeeland. Daardoor kan KBO-Zeeland formeel ontbonden worden en in liquidatie gaan. Dit besluit dient deze vergadering genomen te worden.

Voor de feitelijke liquidatie van de rechtspersoon KBO-Zeeland zijn nog een aantal acties noodzakelijk. Conform artikel 31 van de statuten van KBO-Zeeland zal het Algemeen Bestuur de activiteiten, nodig voor de vereffening, uitvoeren. Het bestuur wordt daartoe gemandateerd door de vergadering.

A (Financieel) vooruitzicht
B Afwikkeling vereffening
C Besluit tot mandatering van het Algemeen Bestuur conform art. 31 lid D.

De vergadering gaat hier met algemene stemmen mee akkoord.

De voorzitter van Senioren Brabant-Zeeland, Leo Bisschops, houdt een inspirerende toespraak, waarin hij onder meer benadrukt dat wij als ouderen meer naar elkaar moeten omkijken. Ouderen moeten nu al kijken wat ze aan hun huis kunnen verbeteren om langer thuis te kunnen blijven wonen en moeten niet wachten tot het te laat is.

Senioren Brabant-Zeeland biedt op deze punten veel cursussen aan.

In die zin is het goed dat niet alleen bestuursleden, maar juist ook de 'gewone' leden het aanbod goed in de gaten houden. Ook is het van belang digitaal vaardig te blijven.

RR. Foto's: Wim Copper.

Wat is **schoonheid**?

Iedere dag weer zijn we op zoek naar schoonheid. Elk van ons zal die ergens anders ontdekken.

‘Alles heeft z'n schoonheid alleen, ziet niet iedereen dat altijd.’

Confucius, Chinees filosoof (551 v. Chr. - 479 v. Chr.)

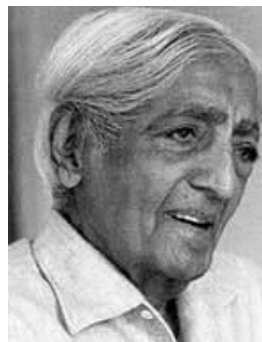
‘De toekomst behoort aan hen die geloven in de schoonheid van hun dromen.’

Eleanor Roosevelt, Amerikaans actieste en first lady (1884 - 1962)

‘Als iemand echt van de natuur houdt, vindt men overal schoonheid.’

Vincent van Gogh, Nederlands schilder (1853 - 1890)

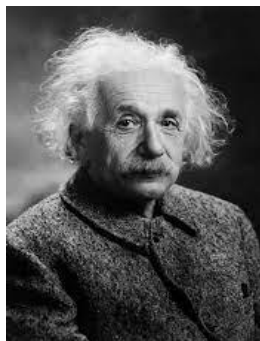
‘Het verleden meedragen in het heden, de beweging van het heden vertalen in termen van het verleden, vernietigt de levende schoonheid van het heden.’

Krishnamurti, in India geboren, spiritueel leraar (1895 - 1986)

‘Schoonheid is hoe je je van binnen voelt en dat weergeeft in je ogen. Het is niets fysieks.’

Sophia Loren (1934 -)

‘Het streven naar waarheid en schoonheid is een activiteit waarbij we in ons hele leven kind mogen blijven.’

Albert Einstein (1879 - 1955)

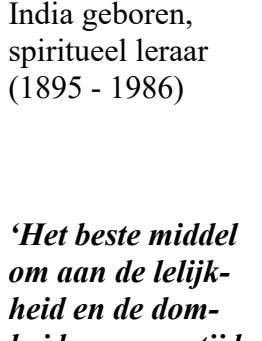
‘We leven slechts om schoonheid te ontdekken. Al het andere is een vorm van afwachten.’

Kahlil Gibran, Libanees-Amerikaans schrijver en kunstschilder (1883 - 1931)

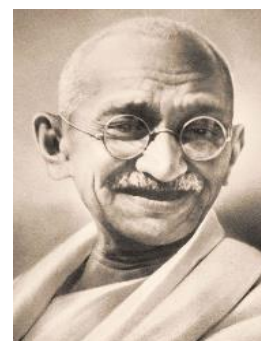
‘We kunnen de wereld afreizen op zoek naar schoonheid, maar we moeten haar in ons dragen om haar te kunnen vinden.’

Ralph Waldo Emerson, Amerikaans dichter en filosoof (1803 - 1882)

‘Het beste middel om aan de lelijkheid en de domheid van onze tijd te ontkomen is onder te duiken in onsterfelijke muziek van Vivaldi, Bach, Händel, Mozart, Beethoven en Brahms. Wat een heerlijke wereld van schoonheid staat ons ter beschikking.’

Max Wildiers, Vlaams kapucijn, filosoof en theoloog (1904 - 1996)

‘Mijn diepgevoelde eerbied voor de schepping wordt telkens nog groter wanneer ik het wonder van een zonsondergang of de schoonheid van de maan aanschouw.’

Mahatma Gandhi, Indiaas politicus (1869 - 1948)

Bron: Citaten.net

Schoonheid biedt vertroosting

Of we langs wilden komen in zijn atelier in Groede, want er viel best nog wel wat te vertellen over zijn artistieke ontwikkelingen in de afgelopen tien jaar.

We zitten in de werkruimte achter de expositiezaal. Horen stemmige muziek. Aanschouwen een geweldige lichtinval in deze met veel zorg en inzicht tot atelier omgebouwde schuur. Kunstuitingen aan iedere muur alsook op verschillende ezels. Op de tafels enkele aquarellen evenals werk waar Theo kennelijk nog aan bezig is.

Hij offreert ons zijn in 2021 verschenen boek *Papierzang*, een caleidoscopische blik op het werk van graficus, schilder, aquarellist en tekenaar Theo Jordans (Venlo, 1956). 'Niet de chronologie is de constante in

het boek, maar de verbanden die worden gelegd tussen het werk en de landschappen, het werk en de anekdotes, het werk en de poëzie.' Het geldt ook voor het gesprek waarin we ons gezamenlijk begeven. Hij bezigt woorden die je niet dagelijks meer hoort, wat onbewust de aandacht vestigt op de schoonheid en poëzie van die woorden. Op taal als instrument en gereedschap. Zijn grote taalschat en zijn zorgvuldige manier van formuleren slepen je mee in zijn verhaal.

'Ik ben in 1956 geboren in Venlo in een gezin dat volledig van de muziek doordrenkt was. Mijn grootvader

was professioneel musicus. Mijn vader was dirigent en pianist en mijn moeder heeft muziekwetenschap gestudeerd. Er waren twee concertvleugels in huis. Het lag in de lijn der verwachting dat de vier kinderen ook het muzikale pad zouden betreden, maar het was niet de weg die ik zelf voor ogen had.

In 1976 koos ik de kunstacademie Minerva in Groningen; autonoom, vrije kunst. Ik behaalde daar daarna ook mijn eerste graad lesbevoegdheid, wat mij verwijtende blikken opleverde van medestudenten die, net als ik, zich inmiddels kunstenaar noemden.'

Storm.

1985: docent in Terneuzen

'Ik was getrouwd en het eerste kind had zich aangediend. Ik wilde per se niet van de contraprestatie leven. Mijn lesbevoegdheid leverde me een benoeming op aan SSG Petrus Hondius in Terneuzen. Na Venlo en Groningen belandde ik in Zeeuws-Vlaanderen. Bij mijn sollicitatie stelde ik: 'Je krijgt een kunstenaar als leraar. Ik wil de leerlingen meenemen in kunsteducatie. Mijn lessen wil ik geven op maandag, dinsdag en woensdag.' Dit verzoek werd wonderwel gehonoreerd en zodoende heb ik naast het lesgeven vier dagen van de week kunnen besteden aan het kunstenaarschap.'

'Het lesgeven is me altijd goed afgegaan. Tegen mijn leerlingen zei ik: 'Ik verwacht niets anders van jullie dan nieuwsgierigheid. We gaan samen het avontuur aan.' Kunst bestaat om mensen te plezieren. Ik had thuis gezien hoe kinderen pianoles kregen en ik zag hoe soepel en begripvol mijn vader en moeder als professional omgingen met amateurs in het besef dat die mensen het voor hun plezier doen.'

Meerestimmung.

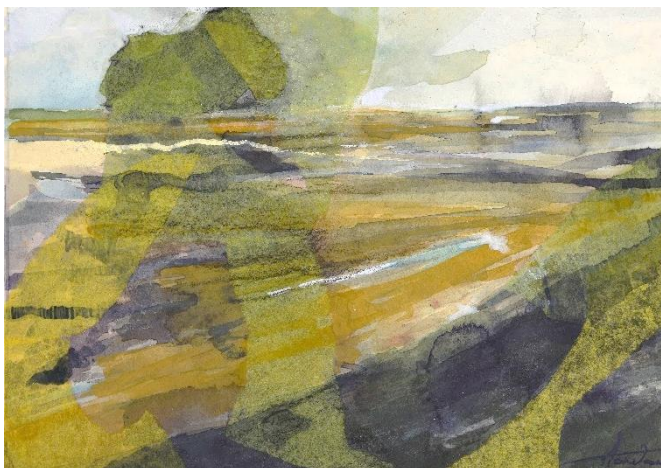
Nieuwsgierigheid

Met Theo delen de interviewers de nieuwsgierigheid voor wat het leven om ons heen ons te bieden heeft. De een vanuit een artistieke en kunstzinnige kijk, de ander vanuit een levensbeschouwelijk en talig perspectief. Nieuwsgierigheid is ook precies wat Theo in het onderwijs aantrekt: nieuwsgierige mensen ontmoeten, die niet in sjablonen denken. Hij nam de leerlingen mee naar musea in Middelburg en Gent en toonde ze ook het Stedelijk en het Rijksmuseum in Amsterdam vanuit de gedachte: dit is het publiek van morgen. Terwijl hij hierover vertelt, scharrelt Theo door zijn atelier en haalt hij uit allerlei keurig geordende laden en tekenmappen materialen om zijn verhalen passend mee te illustreren.

Maartse buien.

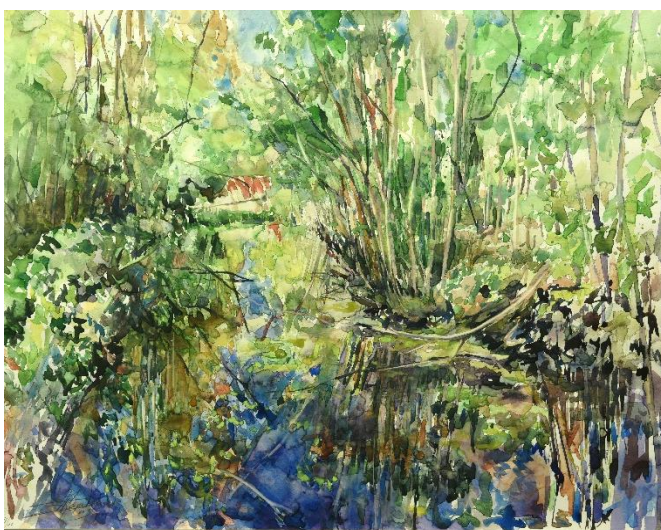
Hij vertelt over de technieken die hij zich eigen heeft gemaakt. Zo heeft het hem twee jaar gekost om rijstpapier op de goede manier te leren scheuren.

Polderland.

Hij is bezig met structuren, durft nog steeds te experimenteren. Zijn oude werken vormen een basis voor nieuw werk. ‘Vroeger duidde ik het werk met toponiemen, nu gaat het bovenal om de atmosfeer.’

‘Alles bestaat bij de gratie van het contrast.’

De Knokkert.

De haas in het struikgewas

‘Op een dag zat ik, verscholen in het struikgewas, rustig te schilderen. Wat verderop hoorde ik een toenemend geroezemoes. Het bleken schoolkinderen te zijn. Even later had ik pas in de gaten dat ze op zoek waren naar de paaseieren schuin voor mij in de struiken. Ik was daar niet op gefocust geweest. Plots zie ik rechts van mij op vijf meter afstand een haas. Een juffrouw verkleed als paashaas wel te verstaan. De kinderen moesten haar (en mij!) nog zien te

ontdekken. Ook zij had mij niet in de gaten en ik probeerde geen geluid te maken, want het drong tot mij door dat je vooral ziet wat je verwacht, m.a.w.: je kijkt voorbij aan wat je niet verwacht. Met die wetenschap probeer ik het onverwachte waar te nemen. Zo ontstaat er ruimte voor verrassing.’

Wales.

Experimenteerlust

Het boek Papierzang geeft een caleidoscopische kijk op het werk dat Theo tot op heden gemaakt heeft. De voornaamste motivatie achter die werken is het creëren van schoonheid.

‘In mijn ogen moeten nieuwsgierigheid en experimenteerlust de belangrijkste eigenschappen van een kunstenaar zijn. Alleen zo voorkomt hij gebaande paden te betreden en zichzelf te herhalen. Dat het mij met een zekere regelmaat overkomt, illustreert dat ik ook na vijftig jaar met tekenen en schilderen bezig te zijn er nog lang niet ben.’

Jan van den Boom en Rob Rijkschroeff.

Afbeeldingen: archief Theo Jordans.

Bron: Theo Jordans, Papierzang, 2^e druk, 2022

Meer informatie via: www.theojordans.nl

In het atelier van Theo Jordans.

De jongens en de meisjes van de HBS samen op de fiets!

Op een mooie zonnige woensdagmiddag trok de HBS (Heinkenszandse Bond voor Senioren) met een enthousiaste groep jongere ouderen eropuit voor een gezellige fietstocht door de prachtige Zak van Zuid-Beveland.

Na een aantal zomerse warme dagen was het weer duidelijk omgeslagen: de zon scheen nog wel volop, maar een frisse wind zorgde voor een wat koelere temperatuur. Gelukkig lieten we ons daar niet door tegenhouden – integendeel, het was heerlijk fietsweer!

De route voerde ons langs bloeiende boomgaarden, kronkelende dijkjes en schilderachtige dorpen. De natuur stond volop in bloei en het Zeeuwse landschap liet zich van zijn mooiste kant zien. De sfeer in de groep was ontspannen en er werd volop genoten van het fietsen en van elkaars gezelschap.

Halverwege de tocht hielden wij een gezellige koffiestop in de vlindertuin in Kwadendamme. In deze sfeervolle omgeving genoten we van een kopje koffie of thee, vergezeld door iets lekkers – een echte verwennerij! Sommigen namen ook een verfrissend drankje, terwijl we samen genoten van het uitzicht op de kleurrijke bloemen en rondfladderende vlinders.

Het was een heerlijke pauze op een unieke locatie. De rest van de tocht verliep zonder problemen: geen pechgevallen, geen ernstige ongelukjes, alleen maar blijde gezichten en een rustige terugweg. Na afloop keerden we tevreden en voldaan huiswaarts.

Conclusie: Het was een geslaagde fietstocht door een van de mooiste stukjes Zeeland. De combinatie van mooi weer, een fijne groep mensen, een leuke tussenstop en een vlekkeloos verloop maakte deze dag tot een groot succes.

Op naar de volgende tocht met een hopelijk even enthousiaste groep oudere jongeren!

Tekst: Annelies Martens.

Foto's: Annelies Martens en Riek van Zeventer.

Uitje voor Heinkenszandse Ouderen: Asperges, Wijn en Bezoek aan het Begijnhof

Op donderdag 1 mei verzamelde zich een vrolijk gezelschap van senioren bij de bekende opstapplek, nl. het Kamilleplein Heinkenszand, klaar voor een dag vol cultuur, culinaire verrassingen en -voor sommigen- de hoop op een goed glas wijn. Nadat wij allen plaats hadden genomen in de bus met chauffeur Henk, heette Riek ons welkom. We gaan vandaag naar asperge- en wijnboerderij De Santspuy in Etten-Leur en vanmiddag brengen wij een bezoek aan het Begijnhof in Breda, vertelde zij. Zowel op de boerderij als het Begijnhof onder leiding van een gids.

Na een voorspoedige rit arriveerde het gezelschap bij asperge- en wijnboerderij De Santspuy. Daar werden we hartelijk ontvangen door onze gids, die al snel duidelijk maakte dat hier niet alleen het witte goud groeit, maar ook vloeibaar geluk in flessen zit. We kregen een kopje koffie met appelcake aangeboden waarna de rondleiding begon.

De rondleiding begon met een kijkje in de aspergevelden, waar we uitleg kregen over het arbeidsintensieve proces van het telen en steken van asperges. Vervolgens gingen we naar de wijngaard. Er werd verteld hoe op ambachtelijke wijze de wijn wordt geproduceerd van druiven die op eigen grond worden verbouwd.

Onze gids las een gedicht over asperges voor, wat ik u niet wil onthouden.

De verliefde asperge

Ik lag met jou in hetzelfde bed
We sliepen wel rechtop.
Jij stak er net wat bovenuit:
Vandaar jouw blauwe kop.

'k Was stapel op jouw lange lijf,
Dat mag je nu best weten.
Ik vond jou echt een reuze-wijf:
Gewoon om op te vreten.

Laatst droomde ik de hele nacht
Aan één stuk door van jou.
Jij werd mijn bruid, mooi in het wit,
Omdat ik van sleepasperges hou.

Plots werd mijn droom heel bruut verstoord:
Ik bloeide aan m'n kuit
We werden allebei vermoord
Door zo'n hovenier van Nuyten.

We werden in een kist gelegd
En spoedig daarna gewassen
Mijn rug was krom. De jouwe recht,
Jij werd dus Eerste Klasse.

Wat wreed toch van zo'n hovenier
Ons zo uiteen te rukken
'k Heb jou daarna nooit meer gezien,
Want ik lag bij de stukken.

Weet je wat ik het gekke vind?
't Is eigenlijk heel stom:
Terwijl ons leven in de grond begint
Is dat bij de mens net andersom.

Paul Asselbergs

De lunch was een klein feestje: aspergesoep, heerlijke verse broodjes en voor de liefhebbers een glaasje heerlijke wijn. Na de lunch was er gelegenheid om in de boerderijwinkel asperges, wijn en andere streekproducten aan te schaffen. Velen maakten hier dankbaar gebruik van.

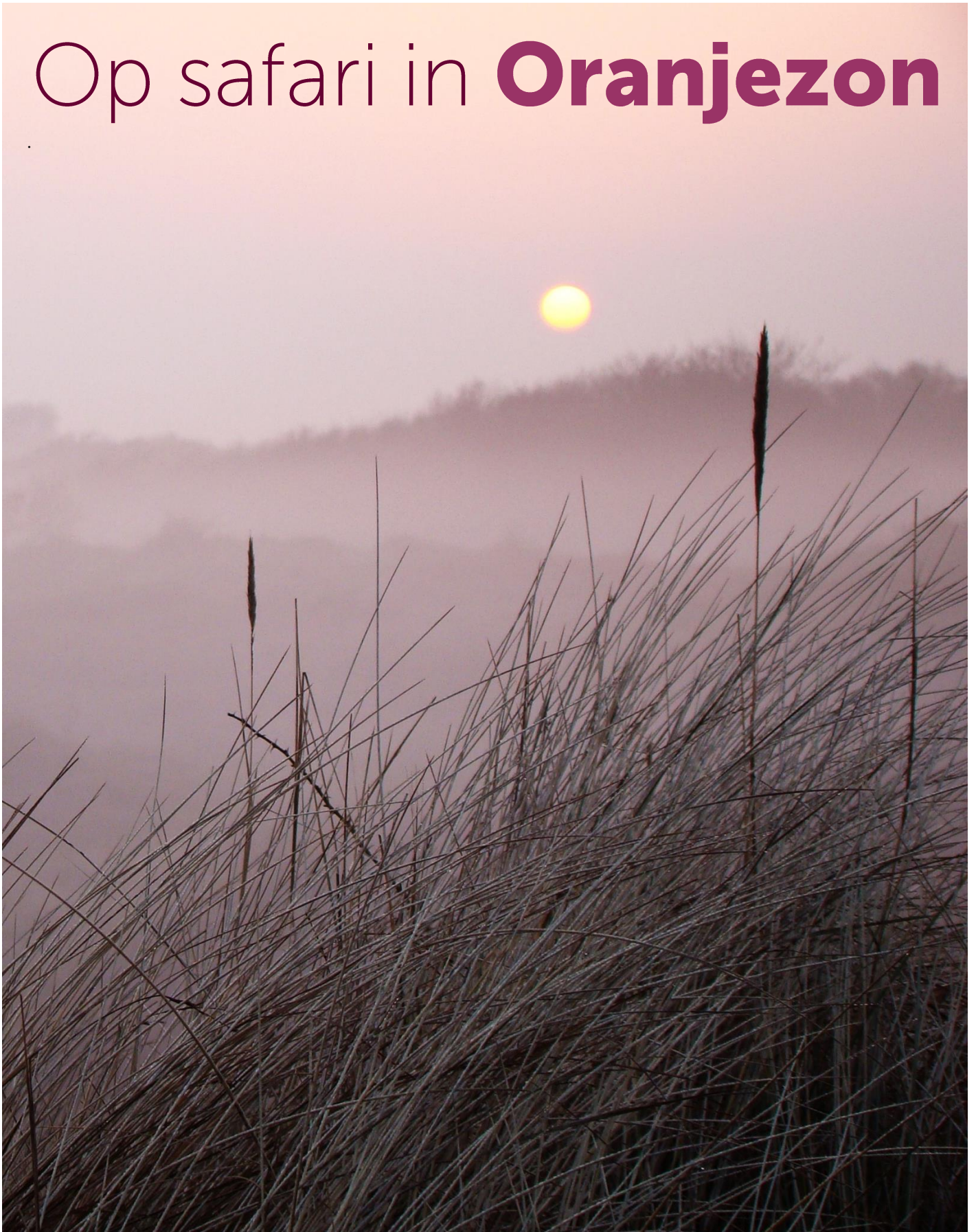

's Middags stond het Begijnhof in Breda op het programma. Henk parkeerde de bus keurig op loopafstand van het Begijnhof. Dit bijzondere hofje ligt verscholen in het centrum van de stad en bestaat uit schilderachtige huisjes, een kruidentuin en een kapel. De groep werd opgewacht door een vriendelijke gids met veel kennis. Het Begijnhof werd oorspronkelijk gesticht in de 13^e eeuw en bood eeuwenlang onderdak aan begijnen: vrome vrouwen die in gemeenschap leefden zonder kloostergeloften af te leggen. Tijdens de rondleiding kregen we uitleg over het dagelijks leven van de begijnen, hun rol in de stad en de religieuze betekenis van het hof. Wat vooral indruk maakte was de serene rust van de plek, midden in de drukke stad.

Conclusie van deze zonnige, warme dag? Asperges, wijn en een beetje geschiedenis – zo mogen er meer dagen zijn.

Tekst: Annelies Martens. Foto's: Annelies Martens en Riek van Zeventer.

Op safari in **Oranjezon**

Zeeland telt een aantal heel mooie duingebieden. Zo heb je op Schouwen de Zeepeduinen en de Verklikker en in Zeeuws-Vlaanderen het Zwin en de Verdrongen Zwarte polder. Maar ook Walcheren heeft prachtige duincomplexen. Daar spant het duingebied van Oranjezon de kroon, zowel wat uitgestrektheid betreft, als waar het gaat om een rijke flora en fauna.

Lange tijd was Oranjezon in gebruik als waterwingebied en dat heeft zeker zijn sporen nagelaten. Zo lopen er nog lange, rechte kanalen waar ooit het water opgevangen en getransporteerd werd. Een deel van het vroegere kanalenstelsel is gedempt, waarbij zo goed mogelijk de oude situatie met uitgestrekte duinvalleien hersteld is. Die herstelmaatregelen hebben prachtige vruchten afgeworpen.

Een hele serie zeldzame planten die kenmerkend zijn voor vochtige duinvalleien, keerden na decennialange afwezigheid weer terug in het gebied. Het gaat om prachtige planten als parnassia, dwergglas, geelhartje en diverse soorten duizendguldenkruid. Maar ook wilde orchideeën zijn terug van weggeweest. Moeraswespenorchissen groeien er met duizenden en ook vleeskleurige orchis en rietorchis zijn weer volop aanwezig. Ook nieuwe orchideeën zijn verschenen, vooral onder invloed van de klimaatverandering. Zo vinden we op diverse plekken in het gebied de prachtige bijenorchis en ook het felroze bloeiende hondskruid is geregeld te vinden. Zelfs de exotisch ogende bokkenorchis laat zich nu en dan zien.

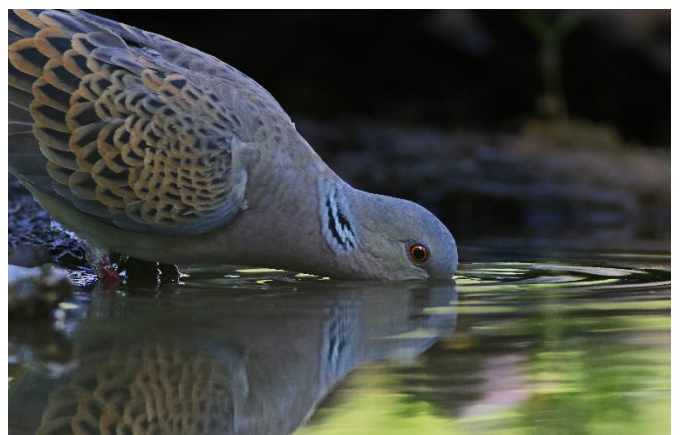

Moeraswespenorchis.

Bijenorchis.

De komst van nieuwelingen uit het zuiden beperkt zich niet tot de plantenwereld. De grootste verrassing wat de vogels betreft is de vestiging van bijeneters. Deze prachtig gekleurde vogels broeden op een plek die zorgvuldig geheimgehouden wordt. Maar ook wie die plek niet weet, ziet ze zomaar door het duingebied fladderen, terwijl ze hun onmiskenbare en karakteristieke roep laten horen. Als je dan tegelijkertijd de klaterende zang van de nachtegaal en het monotone gesnor van de sprinkhaanzanger hoort, lijkt het alsof het niet op kan met bijzondere vogels. Maar er is zeker niet alleen positief nieuws te melden als het om vogels gaat.

De zomertortel.

De zomertortel was een halve eeuw geleden met meer dan 100 broedparen de talrijkste broedvogel in Oranjezon. Nu staat de soort op het punt om helemaal te verdwijnen.

De tapuit is al verdwenen en karakteristieke duinvogels als de fitis en de kneu hebben een flinke veer moeten laten. Maar dat alles neemt niet weg dat Oranjezon nog steeds een eldorado voor vogelliefhebbers is.

Damherten.

Ook zoogdieren ontbreken niet in dit prachtige duingebied. Al direct bij aankomst over de Koningin Emmaweg zie je meestal aan de linkerkant volop damherten door het veld struinen. Ze grazen in de daar gelegen Oranjebospolder, maar bij onraad trekken ze zich direct terug in de beboste duinen. Daar kun je ze op de meest onverwachte plaatsen tegenkomen. De oplettende wandelaar ziet ook overal de vaste paadjes die de herten gebruiken en op de plekken waar ze een raster moeten passeren, herken je de plekken waar ze zich onder de rasters door wurmen. Heel anders dan de eveneens talrijk aanwezige reeën, die bij voorkeur over de rasters heen springen.

Dwalend langs de lange wandelroutes kun je ook zomaar oog in oog komen te staan met Reintje de Vos. Die heeft het gebied ook ontdekt als voedselrijk territorium. Voor grondbroeders als fazanten en bergeenden zijn de vossen een levensgevaarlijke vijand die een flinke tol eist onder de jonge kuikens.

Een roofdier dat je niet zo snel te zien krijgt, maar die wel degelijk aanwezig is, is de steenmarter. Hoe die ooit vanuit Oost-Nederland naar de Walcherse duinen gemigreerd zijn is niet helemaal duidelijk.

Steenmarter.

Maar het lijkt zo goed als zeker dat het vele recreatieverkeer daarbij een rol gespeeld heeft. Steenmarters kunnen prima meereizen in een camper of caravan zonder dat de eigenaar zich daarvan bewust is. En dan is de afstand naar de Veluwe of zelfs Duitsland natuurlijk maar een peulenschilletje.

Oranjezon is een uitstekend gebied om in Zeeland op safari te gaan. Dat kan voor een habbekrats, maar het is niet helemaal gratis. Bij de ingang staat een kaartautomaat en voor een dagkaart betaal je als bezoeker 1 euro. Dat is voor eigenaar Het Zeeuwse Landschap geen verdienmodel, maar een manier om het aantal bezoekers binnen de perken te houden. Dat is nodig om de rijke natuur in stand te houden.

In kort bestek hebben we maar een klein deeltje van de natuurlijke rijkdom van Oranjezon aangestipt. Alle reden dus, om daar volgende maand nog een aflevering aan te wijden.

Tekst en foto's: Chiel Jacobusse.

Chiel Jacobusse was 43 jaar werkzaam voor Stichting Het Zeeuws Landschap en 36 jaar lang lid van de redactie van het tijdschrift Zeeuws Landschap. Hij werd mede door zijn publicaties in het tijdschrift van de stichting en in de PZC een bekend fotograaf en auteur/publicist. Hij heeft veel boeken geschreven en geïllustreerd over de flora en fauna van Zeeland. Ook een 5-tal boeken in de serie Fauna Zeelandica komen van zijn hand. De liefde voor de natuur werd hem van huis uit met de paplepel ingegoten.

Je **hart** laten spreken

De wereld nam afscheid van de oude paus en de nieuwe kwam vrij snel. Er was opvallend veel media-aandacht voor deze wisseling van de wacht. Waarom is er op dit moment zoveel belangstelling voor zo'n eeuwenoud kerkelijk instituut?

De paus is de baas van 1,5 miljard katholieken en de vorige paus Franciscus heeft een kleine draai gegeven aan het kerkelijke beleid door een menselijk gezicht te tonen. Maar kan een pauselijk pastoraal hart oproeien tegen een conservatieve stroom waar homohuwelijken niet worden ingezegend en vrouwen niet het ambt van priester mogen bekleden? Misschien wordt de media-aandacht veroorzaakt, omdat men wil weten of ook deze nieuwe paus een pastoraal hart heeft.

Verwachtingen lijken hoog gespannen. Dat heeft vast ook te maken met de spanningen in de wereld die iedere dag breed worden uitgemeten in de media. Het zou zo maar kunnen dat veel mensen in de nieuwe paus een brenger van vrede zien, waar de wereld zo gretig naar snakt.

Misschien hopen velen dat Leo XIV als geboren Amerikaan Trump ook op andere gedachten gaat brengen of minstens krachtig tegenspel kan bieden.

In ieder van ons woont een paus. Iedereen kan een zaadje van vrede planten.

De hoop zou dan gevestigd zijn op een paus die de humane en hartelijke gedragslijn van de vorige paus voortzet.

Alsof wordt uitgezien naar iemand die voorgaat in liefde en vrede. Waar naties en strijdende partijen er vooralsnog niet in slagen vrede dichterbij te brengen klinkt de oproep om te leven vanuit een vreedzaam, liefdevol en verbindend hart krachtig.

Als regeringsleiders er niet uitkomen is het aan gewone mensen hun hart te laten spreken. Misschien kan de paus niet alleen voor de katholieken, maar voor alle mensen van goede wil een voorbeeld zijn.

Daarmee is een cruciaal punt genoemd. Weliswaar kan de paus mensen pastoraal stimuleren, maar mensen zullen het zelf moeten doen. Dat kan, want eigenlijk woont er een paus in ieder van ons. Iedereen kan een zaadje van vrede planten, dat aandacht geven en laten groeien.

In onze eigen kring kunnen we vrede initiëren. Het wordt een uitdaging of we elkaar iets gunnen als er onenigheid is met een collega die goede sier wil maken met een prestigieus project wat jij ook zou willen uitvoeren.

Ook wordt het spannend of de geluidsoverlast van de bureaus bespreekbaar is. Gelukkig hebben we allemaal een hart dat de mogelijkheid in zich draagt om in vrede en vanuit vriendelijkheid te leven. Wat de wereld nodig heeft zijn harten waarin vrede leeft.

Ton Roumen is een ervaren coach, retraiteleider en spreker.

Hij publiceert boeken en artikelen over spirituele thema's.

Wat wil een reislustige senior nog meer?

Historische treinen, molens,
een geweldig diner.....

Het is 21 mei. Een mooie warme dag. Vroeg uit de veren, want we gaan met Senioren 's-Heerenhoek op voorjaarsreis, -'all-in'-, naar het Spoorwegmuseum in Utrecht. Vooraf had de secretaris al via Facebook 's-Heerenhoek een oproep gedaan voor kortingsbonnen van de Nationale Postcodeloterij. In een paar dagen tijd voldoende bonnen aangeboden gekregen. Daarnaast gratis toegang voor hen die in het bezit waren van de vriendenloterij- of museumjaarkaart.

Gastvrije ontvangst bij het museum. Eerst koffie met groot stuk appeltaart. Vervolgens een indrukwekkende rondleiding met drie gidsen die uitleg gaven over de werking van stoomtreinen. Ook liepen we door de oude en nieuwe treinstellen waarin de koninklijke familie heeft gereisd. Zoals de prinsessen Juliana en Beatrix naar haar geliefde vakantieoord etc. Ook een bezoek aan de koninklijke wachtkamer.

Vervolgens een goede lunch en tijd over om via de plattegrond een rondje te doen.

Na de middag vertrokken we naar de Alblasserwaard. Een oer-Hollands landschap, met prachtige dorpjes, dijken, knotwilgen, molens, sloten, veel weilanden en koeien. O.a. Kinderdijk met maar liefst 16 molens en opgenomen in het UNESCO werelderfgoed. De dijkjes en dorpjes zijn niet direct berekend op bussen, maar Wilma van AMZ wist door handig en rustig te manoeuvreren ons het prachtige landschap te laten zien.

Onderweg een stop bij restaurant de Krom aan het riviertje de Krom.

Omdat het ons op een eerdere reis goed was bevallen, gingen we naar restaurant "De Commerce" in Kruisland voor ons diner. Ook daar was het weer goed verzorgd en was er veel aandacht besteed aan de wensdiëten. Voldaan keerden we weer terug.

Helaas konden onze voorzitter Lau Traas en bestuurslid Ferdy Grimminck om gezondheidsredenen niet mee. Secretaris Kees Rentmeester, die de reis samen met Rianne van AMZ in elkaar had gezet, nam de voorzitter waar.

Op deze reis mochten ook leden van de afdeling Heinkenszand mee.

Tekst: Kees Rentmeester.

Foto's: Margaret Rentmeester, restaurant De Krom en Gemeente Kinderdijk.

Portret van een Ridder

‘Moet dit nou echt?’

Op vrijdag 25 april werd Jan van den Boom in de Grote Maria Magdalenakerk in Goes benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Reden voor een interview in Wij Zêëuwen, alhoewel de kersverse Ridder daar niet per se op zit te wachten.

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Jan van den Boom, geboren in 1940 in Bergen op Zoom, is goed beschouwd al vanaf 1956 op allerlei fronten actief als vrijwilliger.

‘De heer Van den Boom is al meer dan zestien jaar bestuurslid van ’t Gilde De Bevelanden, waar hij vice-voorzitter is en bovendien verantwoordelijk voor de public relations. Van den Boom is bestuurslid geweest bij BZW/NCW-Zeeland en medeoprichter van Ondernemers Contact Goes.

Hij is vrijwilliger bij KBO/Senioren Zeeland en bij Senioren Goes, waar hij zich inzet voor de belangen van senioren.

Hij was ook eigenaar van het drukkerijbedrijf Pitman in Goes en later de oprichter van het reclame- en communicatiebureau Boom Kollektief in Goes. Hij is ook jarenlang actief betrokken geweest bij diverse sportclubs, als sporter, maar ook als bestuurslid.

In de vorige eeuw heeft hij ook carnavalsgroepen en -wagens ontworpen en diverse wagens voor het fruitcorso in Goes.’

Eigenaar Pitman: ‘Het overkwam me’

Jan volgde van 1958 tot 1962 een opleiding tot grafisch publicist op de Academie St. Joost te Breda. ‘Op de academie kreeg je onderricht in het bedenken en ontwerpen van affiches, folders, leaflets, boeken

en boekomslagen, tijdschriftenmagazines, advertenties logo’s enz.

In 1962 ben ik gaan werken bij Pitmanschool in Goes. Pitmanschool was een grafisch bedrijf met o.a. drukkerij, lichtdrukkerij, uitgever van kruidenierscursussen en een typeschool.’

In 1964 kocht hij, nog geen 24 jaar oud, de Pitmanschool. ‘Het overkwam me.’ Hij veranderde de naam in Pitmandruk, later in Pitman.

‘Illustreeren en ontwerpen heb ik, na de academie, voor mijn werk ook maar een jaar of vijf gedaan, daarna had ik steeds meer ontwerpers en illustratoren in dienst en beperkte het creatieve zich tot ideeën op papier zetten en wat krabbels voor indelingen, die dan door anderen werden uitgewerkt.’

In 1993 stopt hij als directeur Pitman en richt hij het reclamebureau Boom Kollektief op, om in 1999 het bedrijf over te dragen aan zijn zoon Hans (het huidige Boom, bureau voor strategie en communicatie).

NieuwsFlitZ

Jan heeft in de loop der jaren een enorm netwerk opgebouwd via de vele ondernemers die hij leerde kennen en via de verschillende serviceclubs waar hij deel van uitmaakte. ‘Je ontmoet mensen van andere disciplines, daar kun je van leren. Ik ben nog steeds lid van Lions Club Zeeland Oosterschelde en organiseer een aantal lezingen en excursies per jaar. Dat doe ik met heel veel plezier.’

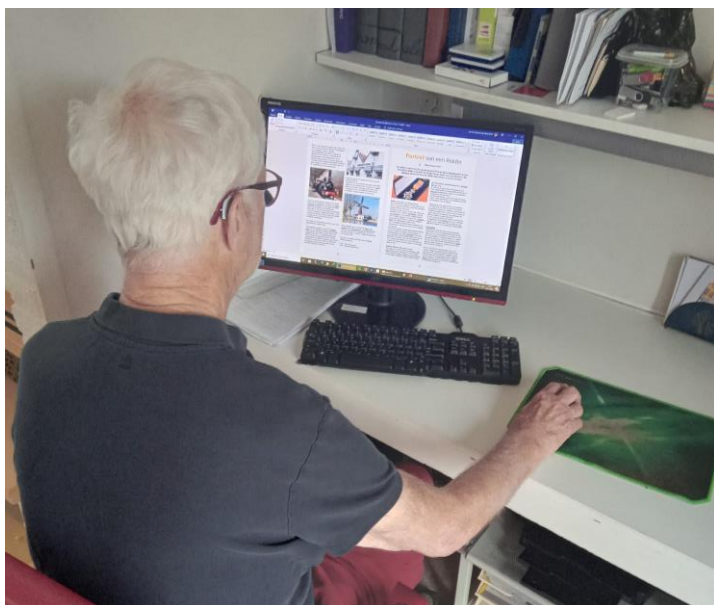
In 2014 werd hij door Piet Boonman -een van de weinige ereleden van KBO-Zeeland- benaderd om adviezen op PR-gebied aan KBO-Zeeland te geven. Piet Boonman zat in de landelijke KBO-commissie om het systeem voor ledenadministratie te ontwikkelen en heeft zijn kennis op dit gebied jarenlang aan de afdelingen doorgegeven.

Zo heeft Jan zijn kennis en inzichten uit zijn vakgebied binnen de KBO gedeeld.

Op zijn advies ontstond in 2014 de NieuwsFlitZ, een tweewekelijkse digitale nieuwsbrief, waar Jan veel van zijn kwaliteiten in kwijt kon. De laatste Nieuws-FlitZ verscheen in december 2023.

Bij de Tijd

De KBO-leden uit Goes kennen al vele jaren het blad Bij de Tijd, jarenlang ingevuld en uitgevoerd door Jan van Moorten en Guust de Kok. Vanaf oktober 2020 is Jan van den Boom de man achter Bij de Tijd, een blad van KBO Goes dat zes keer per jaar bij alle leden bezorgd wordt. Het was Theo Snel, voorzitter KBO-Goes en lid van het provinciaal bestuur, die Jan de ruimte gaf zijn creativiteit en zijn drang steeds nieuwe dingen te bedenken te uiten in dit blad.

Wij Zêëuwen

Niet iedereen zal weten dat Jan enige tijd landelijk adviseur PR van Unie KBO Nederland was. Het plan was per provincie zogenaamde 'inserts' toe te voegen aan KBO Magazine. Dit plan is nooit echt van de grond gekomen, maar het hield de dadendrang van Jan niet tegen.

Toen de fusie tussen KBO-Brabant en KBO-Zeeland steeds dichterbij kwam, stelde Jan het provinciaal bestuur voor Wij Zêëuwen op poten te zetten.

'Ik wilde het Zeeuwse benadrukken en zocht naar een vormgeving die meer vrijheden gaf. Ik zag mogelijkheden en wilde iets glossy-achtigs maken.

Om het blad in gedrukte vorm bij alle leden te bezorgen is niet haalbaar, maar met het digitale maandelijkse E-Magazine dat we sinds januari 2024 uitgeven, hebben we een mooie vorm gevonden die door veel leden hogelijk gewaardeerd wordt.'

'Wij Zêëuwen is een platform waar we nieuwe dingen kunnen uitproberen, voor en door de leden. Zelf vind ik het ontzettend leuk ideeën uit te werken, in vormgeving en tekst. Door mijn werkzaamheden voor het blad heb ik nog steeds veel contact met mensen en ik weet zeker dat Wij Zêëuwen ook mensen met elkaar in contact brengt. Er ontstaat meer binding tussen de afdelingen.'

Zonder vrijwilligers kan de samenleving niet bestaan

Ben je trots op je lintje?

'Vijftien jaar geleden zou ik bij wijze van spreken een lintje geweigerd hebben, maar in de loop der jaren ben ik steeds meer gaan inzien dat onze maatschappij niet zonder vrijwilligers kan. In die zin heb ik er geen moeite mee dat ik een lintje heb mogen ontvangen. Dat ik dan ook nog eens Ridder mag zijn, geeft wel een extra cachet. Wat vooral heel bijzonder is, is dat zoveel mensen, ik geloof wel 50% van de senioren, zich als vrijwilliger inzetten voor onze maatschappij.'

Met het virus besmet

De persoonlijke noot van de interviewer. Wat Jan heeft met vormgeving heb ik vanuit mijn achtergrond met taal en levensbeschouwing. Jan heeft mij zeker besmet met het Wij Zêëuwen-virus. Naast het redigeren van de artikelen, krijg en neem ik alle ruimte om rubrieken te schrijven. Ook gaan we samen op pad om schilders te interviewen voor de rubriek 'Uit de Kunst'. In die zin kunt u over een tijdje nog een interview met Jan verwachten. Jan schildert namelijk zelf ook. Hoogste tijd aandacht te besteden aan de schilder Jan van den Boom.

Rob Rijkschroeff
Redactielid Wij Zêëuwen

Senioren Vogelwaarde naar de **tuinen van Adegem** en het **Oorlogsmuseum**

Een deelnemster aan de uitstap van de Senioren Vogelwaarde schreef het treffend op haar Facebook-pagina: “Niet de Chelsea Flower Show, maar de Tuinen van Adegem met de Senioren Vogelwaarde.”

Onder leiding van de (markante) eigenaar Gilbert van Landschoot dwaalden we door de romantische Franse rozentuin, de Japanse tuin, de Engelse landschapstuin en door zijn lange familiegeschiedenis. En dat deels op rijm. Naast de prachtige tuinen, bestiert de familie ook 2 indrukwekkende oorlogsmusea: een ter ere van de Canadese bevrijders en een ter ere van de Poolse bevrijders. En je kunt hier uitstekend eten en drinken.

Kortom: we hebben genoten! Veel beter kan de uitstap van woensdag 21 mei naar Adegem niet worden beschreven.

Om 10.45 uur vertrok de zeer herkenbare gele bus van Tinus Tours met 42 enthousiaste leden onder

prima weersomstandigheden vanaf het Dorpscentrum in Vogelwaarde. Een mooi zonnetje en niet te warm. Na een vlekkeloos ritje van 50 minuten kwamen we aan bij het complex in Adegem, waar een oude tank bij de ingang aangaf dat we op de goede plek waren. Even later konden we in het restaurant aanschuiven voor een heerlijke 3-gangen warme lunch. Een bijzonder gebouw waar de eigenaar dan ook uitgebreid het ontstaan ervan beschreef.

Omdat eind van de dag het weer mogelijk minder zou kunnen worden (achteraf bleken de weer-apps er maar weer eens naast te zitten) werd besloten om eerst de tuinen te bezoeken met de eigenaar/gids voorop. De tuinen zijn goed toegankelijk met zelfs speciale rijpaden voor rollators. Al zijn sommige (kleine) stukjes niet toegankelijk met een rollator. In alle tuinen werd een uitgebreide toelichting gegeven waarbij vaak uitstekende tips werden gegeven om een tuin als deze te onderhouden. Zo lag het gras er geweldig bij en dat al 50 jaar. Tips: Nooit volgens een vast patroon maaien, maar steeds wisselend en bemesten met zeewieralg.

Na een rondgang door de diverse tuinen (<https://tuinenvanadegem.com/>) werd het Canadese oorlogsmuseum bezocht met een indrukwekkende film en dito materiaal.

Na een “Vier-uurtje” met appelgebak, slagroom en koffie keerde iedereen weer voldaan richting Vogelwaarde.

In de bus werden al een paar mogelijke vervolgtripjes voorgehouden o.a. met een bezoek aan Fort Liefkenshoek. <https://www.fortengordels.be/forten/fort-liefkenshoek>), gevolgd door een vaartocht met de Waterbus (DeWaterbus) en een bezoek aan een kasteel in de omgeving van Kruibeke. Ook trips naar Antwerpen, Leuven, Gent of Brugge staan al genoteerd. De deelnemers aan de trip naar Adegem hebben er in ieder geval zin in en zien de komende tripjes wel zitten.

Doelstelling van het bestuur is wel om de busrit korter dan 1 uur te houden en de prijs onder de 50 euro.

Tekst en foto's: Ron de Kort, secretaris

Beeld in beeld 9

Maria Magdalena, Goes

Deze tweemaandelijks
rubriek trekt kris-kras
door Zeeland op zoek
naar bijzondere
standbeelden van
bekende, minder
bekende of juist
anonieme mensen.

Deze keer:
Maria Magdalena,
hoog aan de Goese
rooms-katholieke
kerk die haar naam
draagt.

Links de Heilige Maria Magdalenakerk met het besproken beeld onder het glazen rozet. Rechts de Grote of Maria Magdalenakerk, eeuwenlang gebruikt voor protestantse erediensten. De ruimte ertussen heet officieel de Singelstraat, maar tijdens de evenementen officieus het Maria Magdalaplein.

In juli en augustus zijn er weer volop evenementen rond de Goese beschermheilige Maria Magdalena vanwege haar naamdag (22 juli). Zie hierover vooral www.mariamagdalengoes.nl. Ondertussen beschouwen wij alvast het Goese beeld van Maria Magdalena eens wat nader. Ze staat niet bepaald op gelijke voet met voorbijgangers, maar op zo'n tien meter hoogte tegen de Heilige Maria Magdalenakerk aan, boven de ingang. Dus, voorbijlopers: kijk 's omhoog, want het is een fraai beeld. Kernvraag: waar kijkt ze eigenlijk naar? En... hóe kijkt ze?

Glorieuzere plek

Het beeld is van gietijzer, omstreeks 1890 gegoten in Noord-Frankrijk, naar een model van de vooraanstaande Parijse beeldhouwer Thénon-Meunier. Het staat sinds 1908, toen deze rooms-katholieke kerk werd gewijd, op deze verheven plek. Eerder stond het beeld in de kleine voorloper van deze kerk, op ongeveer dezelfde plek. Dat kerkgebouw wordt in de lokale geschiedenisboeken wel een schuilkerk genoemd, want het katholieke volksdeel deed – ook in Goes – in de eeuwen na de Reformatie niet volwaardig mee in de (calvinistische) maatschappij. Rooms-katholieken ('papen') werden gedoopt, zeg maar. Nu heeft Maria Magdalena dus een meer openbare en glorieuzere plek.

In 2022-2023 is ze elf maanden van haar sokkel geweest. De bedoeling was slechts een verfbeurt, maar scheurtjes en roest maakten een langere afwezigheid noodzakelijk. Nu kan deze Maria Magdalena er weer decennialang tegen.

Poort naar de hemel

Iets boven Maria Magdalena zien we een fraai glazen rozet, dat naar verwachting per deze herfst na een paar jaren duisternis weer 's avonds verlicht gaat worden; een prachtig gezicht. Onder het beeld zien we een blauwig, tweedelig tegeltableau, waarop te lezen staat: *'Hic est Domus Dei / et Porta Coeli'*, Latijn voor 'Hier is het huis van God en de poort naar de hemel'

Het tegeltableau boven de kerkingang, onder het beeld.

De Hartebrugkerk te Leiden uit 1904 heeft onder een alziend oog dezelfde spreuk (alleen met een iets andere woordvolgorde). Deze kerk heet officieel ‘Onze Lieve Vrouwe Onbevlekt Ontvangen’, maar dat krijgen de Leidenaars niet over de lippen. Vanwege het Latijnse woord *coeli* (hemel) wordt de kerk daarom meestal de ‘Koeliekerk’ genoemd. In Goes zijn ze blijkbaar wijzer. Het zijn de enige twee kerken met deze spreuk, voor zover ik weet.

Pizza

Waar kijkt onze Maria Magdalena eigenlijk naar? Voordat ik haar, op zoek naar een antwoord hierop, eens echt in de ogen keek, vond ik het verleidelijk om te fantaseren dat ze vol spijt naar de overkant kijkt, naar de Grote of Maria Magdalenakerk, waar ze ook had kunnen staan als Luther niet in 1518... nou ja. De laatste tijd verzin ik liever dat ze vermanend naar de rijen scholieren kijkt, die op het lage muurtje van de andere kerk een pizza verorberen: “Eet ’s wat gezonder, jongelui! En ruim je troep op!” Maar nee. Het werd dus tijd dat ik wat beter ging kijken, met behulp van een verrekijker zelfs. De foto heb ik flink inge-

zoomd, zodat het ook u duidelijk wordt waar Maria Magdalena wél naar kijkt.

Crucifix

Deze Maria van Magdalena heeft haar ogen gericht op een crucifix in haar linkerhand: een houten kruis met het lichaam van Jezus. Met haar rechterhand beroert ze haar hartstreek, waarmee gezegd wil zijn dat de aanblik van de gekruisigde Jezus haar diep ontroert. Maar waarom het crucifix zo achteloos laag gehouden, met Zijn hoofd naar beneden? Het mag wel wat eerbiediger, bedoel ik maar. Maar het meest opmerkelijke aan het beeld met het crucifix is iets anders: het is een zogeheten anachronisme. Maria Magdalena (1^e eeuw) wordt hier ‘levensecht’ afgebeeld, maar het crucifix als voorwerp van aanbidding bestond toen nog niet; de eerste crucifixen zijn vermoedelijk pas in de 4^e eeuw gemaakt.

Eerbiediger

Doet dit er iets toe? Welnee, maar dit anachronisme maakt het Goese beeld wel unieker en bijzonderder, want er zijn voor zover ik weet verder haast geen beelden van Maria Magdalena met een crucifix

in de hand. Het lijkt wel op het houten beeld ‘De boetvaardige Maria Magdalena’ van De Mena uit 1664.

Dat kan natuurlijk de inspiratiebron van Thenon-Meunier geweest zijn, al heeft de houten Maria Magdalena het crucifix eerbiediger vast, zoals het hoort – zoals ik, een geboren protestant, geneigd ben te denken. Los daarvan en ten slotte is het aan te bevelen om niet alleen een mens, maar ook een beeld in de ogen te kijken, dan kom je er vaak achter wat het bezighoudt.

‘La Penitente Magdalena’, houten beeld van Pedro de Mena uit 1664 (bron: Museo Nacional Colegio de San Gregorio, Valladolid).

Tekst en foto’s: Arend van der Wel.

Deze aflevering van ‘Beeld in beeld’ is een uitgebreidere versie van ‘Waar kijkt zij naar?’, de aflevering van mijn column ‘Goes Gezien door Arends oog’ in de Bevelandse Bode van 10 juli 2024.

We zijn trots op hun!

Op het Bevrijdingsfestival werden de Senioren Middelburg-Vlissingen aangenaam verrast door de grote foto's van twee van onze leden op onderstaande afscheidingsborden met hun ervaringen uit de oorlog. Beide dames zijn ouder dan 90 en lid van onze afdeling. Ger is tot vorig jaar nog bestuurder geweest.

Gegevens en foto's: Ko Pluijmers

Ger van Waegeningh

Cathrien Hamelinck

Senioren Eropuit: Museumbezoek

Hoe goed kennen we onze eigen provincie eigenlijk? Of komen we door de bank genomen niet veel verder dan ons eigen eiland? 'Een museumbezoek is een zoektocht naar schoonheid, waarheid en betekenis in ons leven. Ga zo vaak mogelijk naar musea.' (Maira Kalman, Amerikaans kunstenares).

Activiteiten

Velen van ons zijn gelukkig nog in staat tot allerlei activiteiten buitenshuis. Maken dagelijks een fikse wandeling, gaan een stevig rondje fietsen. Zijn lid van een koor of een sportclub. Of nemen deel aan een van de -al dan niet wekelijks- activiteiten georganiseerd door de plaatselijke afdeling van Senioren Zeeland.

Afdelingsverslagen stimuleren

Iedere maand valt er in Wij Zêêuwen van alles te lezen over die plaatselijke activiteiten, variërend van een jaarvergadering tot een bingomiddag, een barbecue, een jeu de boules-toernooi of deelname aan een biljartcompetitie.

Daarnaast worden er veel excursies georganiseerd en gaan afdelingen ook geregeld op museumbezoek. Zo bezocht KBO-Sluis in mei 2024 Het Warenhuis in Axel en KBO-Middelburg het Polderhuis in Westkapelle. In juni 2024 volgde een mooi verslag van een bezoek aan het Industrieel Museum in Sas van Gent door KBO-AEOS. Ook gingen Zeeuwse afdelingen in het afgelopen jaar richting Brabant naar musea in Rijsbergen en Gemert.

In 2025 lezen we dat Senioren Middelburg het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk aandoet evenals Muzeeum in Vlissingen. Ongetwijfeld hebben meer afdelingen nog andere musea in Zeeland (of Brabant) bezocht. Schrijf er gerust een verslag over in Wij Zêêuwen. Het nodigt andere afdelingen of individuele leden uit daar ook eens een kijkje te gaan nemen. Wel zelf altijd even de rolstoeltoegankelijkheid controleren.

Musea hebben wel degelijk nut, waar zouden we anders die oude rommel moeten bewaren?

Musea in Zeeland

Het bracht mij tot de vraag: hoeveel musea zijn er eigenlijk in Zeeland? Hoe groot zijn ze, hoe lang bestaan ze al? Zijn al die musea een bezoekje waard?

In Nederland schijnen er meer dan 600 musea te zijn. In 2024 trokken de 53 musea in Zeeland een totaal van 617.768 bezoekers, een gedenkwaardig aantal. Het best bezocht is het Watersnoodmuseum in Ouwerkerk (98.000 bezoekers), gevolgd door Het Polderhuis in Westkapelle met ruim 60.000 bezoekers. Verder in de top vijf: Het Zeeuws Museum (45.452), Maritiem Muzeeum Zeeland (45.405) en Stoomtrein Goes-Borsele (44.715 bezoekers).

Museumgids Zeeland 2025-2026

Met als titel 'Ontdek de Zeeuwse ziel' helpt deze gids je aan een overzicht van musea in Zeeland. De musea organiseren dit jaar weer veel verrassende tentoonstellingen en activiteiten.

Wilt u meer ontdekken? Kijk voor een actueel overzicht op: www.zeeuwsemusea.nl of op www.zeeuwsecultuuragenda.nl voor Janneke de Wit, adviseur musea, noemt nog wat speciale activiteiten voor senioren. +31 (0)6 25 72 67 37, j.de.wit@erfgoedzeeland.nl.

Samen chinezen, meer moet dat niet zijn

Op donderdag 8 mei was het Chinese restaurant Fong Lin in Kloosterzande vrijwel geheel bezet met leden van de Senioren Vogelwaarde. Bijna de helft van de 190 leden tellende club gaf acte-de-préséance. Ze pasten met 80 man/vrouw maar net in het restaurant voor het jaarlijkse buffet.

Behalve een uitgebreid buffet kregen alle deelnemers ook nog 2 consumpties aangeboden. En dat voor een vooroorlogse bijdrage van 15 euro!! Wat bij veel leden leidde tot: "Hoe krijgen ze het voor elkaar!".

Vooraf twijfelde het bestuur over de grootte van de groep, maar alles verliep, mede ook door de inzet van het personeel van het restaurant, heel soepeltjes. Gedachten om volgend jaar het te verdelen over 2 dagen konden worden opgeborgen, want samen met zijn allen is toch ook wel heel gezellig en dat gevoel moeten we koesteren.

Tekst en foto's: Ron de Kort, secretaris.

Dagtocht naar **Zeeuws-Vlaanderen**

Met een bijna volle bus zijn we op woensdag 14 mei richting Zeeuws-Vlaanderen gegaan. Nadat iedereen was ingestapt bij de twee opstapplaatsen ging het via de tunnel richting Sluis. De AMZ-chauffeuse Sylvia is goed bekend in de omgeving en heeft ons Zeeuws-Vlaanderen via een toeristische route laten zien.

Met uitleg over de nagebouwde Spaanse Linie en in Eede, de locatie waar Koningin Wilhelmina na de oorlog Nederland weer betrad.

Aangekomen in Sluis bij de Struisvogelboerderij Monnikenwerf stond op ons een heerlijke vlaai met koffie te wachten.

De eigenaar van de Struisvogelboerderij gaf ons een uitgebreide en zeer interessante uitleg over het wel en wee van de struisvogel. Na de uitleg mochten we gaan kijken in de stallen. Van kuiken tot groot volwassenen struisvogels liepen hier vrij rond. Gelukkig achter wat stevig hekwerk want de struisvogels kunnen behoorlijk pikken en zijn enorm sterk. Het aantal struisvogels wordt in toom gehouden doordat er ook vogels naar de slachterij gebracht worden. Van de huiden worden er verschillende o.a. prachtige tassen, portemonnees en riemen gemaakt. Eigenlijk wordt er weinig niet gebruikt van de vogel.

Na het indrukwekkende bezoek aan de boerderij en uiteraard het bezoek aan de winkel, gingen we wederom via een mooie toeristische route richting Axel. In Axel wachtte er in Restaurant Family gevestigd in de voormalige kerk een stevig 12-uurtje.

Na wat vertraging in het restaurant zijn we overgestoken naar het museum Het Warenhuis. Met 4 gidsen hebben we het museum bezocht en is ons uitleg gegeven over het leven van de voormalige bewoners en de tentoonstelling over het boerenleven ed. in en rondom Axel. De bijzondere architectuur en muur- en plafondschilderingen geven een extra dimensie aan het museum. Al met al was het zeer leerzaam met de gedachten wat nieuws gehoord en gezien te hebben over oude dingen. Men is tenslotte nooit te oud genoeg om wat te nieuws te horen.

Na afsluiting was er nog even een gezamenlijke koffiepauze voordat we weer in de bus gingen richting Goes. De chauffeuse heeft ons in Terneuzen ook nog de nieuwe sluis laten zien zodat we daar ook weer van op de hoogte zijn. Het was een prachtige leerzame en schitterende dag waar met veel plezier aan teruggedacht kan worden.

Tekst en foto's: Wim Copper.

Hagelkanonnen

Zijn die er nog? Hagelkanonnen? Ja zeker wel, maar niet meer zo veel als tientallen jaren geleden. Toen hoorde je het gedonder van de kanonnen een heel fruitseizoen lang. Want het Zeeuwse fruit moest immers beschermd worden. Zeker vanwege de toenmalige spreuk: **“eet Zeeuws fruit, dag in, dag uit.”**

Dus moesten de kersen, aardbeien, appels, peren, stekelbeiers, frambozen en wat we nog meer te pruimen hadden op een afdoende wijze beschermd worden tegen het snoepgrage gevogelte. Want dat kon niet genoeg krijgen van al het lekkers en

sappigs wat deze voortbrengselen van onze fruitcultuur ons verschaften.

Je zou bijna zeggen “vogels zijn ook mensen”, om aan te geven dat deze gevederde aardbewoners ook hun voorkeuren hadden. Juist daarom werden er onder meer hagelkanonnen ingezet om de fruitplukkers in staat te stellen om de gezonde Zeeuwse producten in grote aantallen uit de bomen te krijgen.

Heel wat scholieren en gepensioneerden trokken 's morgens vroeg naar de vele boomgaarden op Zuid-Beveland om daar voor een niet al te overdadige beloning de kilo's van het gezonde snoepgoed van

de bomen te krijgen en in de daarvoor bestemde manden te deponeren. Hoe meer kilo's iemand trok, des te groter was de beloning die aan het eind van de week in ontvangst kon worden genomen. En hoe kleurig het 'jonge fruit' er ook uit zag, die verdienen werden toch 'zwart' betaald.

Totdat 'vadertje staat' in de gaten kreeg dat er in die sector van het fruitleven heel wat omging en het plukgeld wit verklaarde. Daardoor liep de animo om nog te gaan trekken flink terug. Bovendien was het niet altijd even prettig om vlak bij zo'n 'donderaar' urenlang aan het plukken te blijven en er niet doof van te worden. In die tijd had het plukken ook nog iets romantisch, maar die romantiek is in de loop der jaren verdwenen en nu gaat het vooral om geld verdienen.

De concurrentie was groot, want in allerlei buitenland worden nu ook kersen en aardbeien en appels en peren geteeld die hier ook nog eens goedkoper worden aangeboden dan de eigen streekkweekers. De kwaliteit en het lekkere van die exoten is over het algemeen minder, maar hier kun je met een variant op een bekend gezegde zeggen: "geld verzoet de smaak".

En dus moesten de heren fruittelers aan de bak om manieren te vinden het fruit tegen allerlei kwalijke invloeden van buitenaf te beschermen en er ook nog een goede prijs voor te krijgen. Zo kwamen dus de hagelkanonnen in zicht. Die hebben de strijd lang volgehouden. En of het echt helemaal geholpen heeft, is door de wetenschap nog steeds niet bewezen, maar veel fruitopkwekers geloofden er heilig in

en wilden zo'n kanon kunnen afvuren als er hagel dreigde. Die apparaten maakten echter flink wat lawaai en daar konden sommige fijnbesnaarde oren niet tegen. En omdat we in dit land nu eenmaal alles willen regelen, moet er nu toestemming gevraagd worden om zo'n apparaat in je eigen boomgaard te kunnen plaatsen en enkele keren per jaar te mogen afschieten.

En dan volgde er een proces van aanvragen, talloze formulieren invullen, publiceren, bezwaar maken, hoorzittingen houden en dan hopelijk toestemming krijgen of niet. Dan bleek aan het eind van de rit dikwijls dat de regels met elkaar in strijd waren en trok en trekt de rechter er weer een streep door.

Nieuw overleg en dan zijn er weer natuurclubs die bezwaar hebben, omdat enkele keren per jaar de rust in een polder wordt verstoord ter wille van een goed belegde boterham. Die clubs willen in feite niet dat de fruitmensen geen schade lijden door het weer. En zij verbieden de overheid als het ware om die fruitmensen toestemming te geven om bij dreigende hagel hun kanonnen in stelling te brengen.

Kijk en dat begrijp ik niet. Wat is er nu tegen een eerlijk Zeeuws groen en bio gekweekte appel of peer, kers, stekelbeier of framboos, die met wat gedonder is opgegroeid en daarvan blosjes op zijn of haar wangen heeft gekregen en ons gezond houdt? En wie beslist er nu eigenlijk? De gemeente of de natuurclub? Ik dacht de eerste, want ééns in de vier jaar kiezen we daarvoor toch mensen in een raad? Van mij mogen ze, die hagelkanonnen. Liever dan de kanonnen die overal ter wereld op vreedzame lieden worden gericht om te voorkomen dat die een menswaardiger bestaan krijgen. Ik zou zeggen: "liever een hagelkanon achter (in) mijn tuin dan een echt kanon gericht op arme sloebers."

Augustinus

van oeveren reizen

50-PLUS **BUSPROGRAMMA**

Boek nu zorgeloos uw vakantie

- ✓ Inclusief alle entreegelden
- ✓ Inclusief kofferservice
- ✓ AED en gratis wifi
- ✓ Zeer luxe touringcars
- ✓ Binnen onze regio wordt u thuis opgehaald

Van Oeveren Reizen Zierikzee — 0111- 414348 of www.vanoeveren.nl